

Strnady, 1. ledna 2021
č.j.: 41/000004/VULHM/2021

ETICKÝ KODEX VÝZKUMU

Zaměstnanci Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. (dále jen „ústav“ nebo též „zaměstnavatel“) jednají v souladu s nejvyššími standardy osobní integrity s ústavem a s profesionálním chováním.

Etický kodex výzkumu se vztahuje na všechny zaměstnance ústavu (dále jen "zaměstnanec") v rozsahu vymezeném jejich pracovní náplní. Pro zaměstnance v oblasti výzkumu, vývoje a inovací dále platí i zásady dané Etickým rámcem výzkumu dle usnesení vlády České republiky č. 105 ze dne 17. srpna 2005.

I. Obecné zásady

1. Zaměstnanec se ve své práci řídí základními mravními principy a zásadami uvedenými v tomto kodexu. Zaměstnanec ústavu souhlasí s dodržováním tohoto etického kodexu. Tento etický kodex je součástí vnitřních řídicích předpisů ústavu a je pro zaměstnance závazný;
2. Zaměstnanec nepřipustí, aby došlo ke střetu jeho soukromého zájmu s jeho postavením jako zaměstnance ústavu. Soukromý zájem zahrnuje jakoukoliv výhodu pro něj, jeho rodinu a blízké osoby, právnické nebo fyzické osoby, se kterými měl nebo má obchodní, politické nebo obdobné vztahy;
3. Zaměstnanec dodržuje principy nestrannosti a nezávislosti výzkumné činnosti, zachovává kritický přístup k získaným poznatkům a výsledkům a je přístupný diskusi a věcným argumentům;
4. Zaměstnanec respektuje rovná práva a příležitosti ostatních. V rámci svých možností a v rámci platných předpisů dbá na odstraňování bariér vedoucích k diskriminaci;
5. Zaměstnanec vyžaduje od svých spolupracovníků chování, které je v souladu se zásadami uvedenými v tomto kodexu;
6. Zaměstnanec neobhájí a nekryje chování, které je v rozporu s těmito zásadami;
7. Zaměstnanec vystupuje proti neetickému a nevhodnému užití vědeckých poznatků;
8. Zaměstnanec se nezabývá své etické odpovědnosti, pokud deleguje problematickou činnost úkol na podřízeného;
9. Pokud se zaměstnanec dozví o rozhodnutí nebo jednání, které porušuje obecně závazné předpisy, normy chování, nebo etiku vědecko-výzkumné práce, neváhá oznámit tuto skutečnost příslušnému nadřízenému, případně etické komisi.

II. Zásady práce ve výzkumu a vývoji a při publikační činnosti

Zaměstnanec v oblasti výzkumu, vývoje a inovací:

1. zaměřuje svou činnost na rozšíření hranic vědeckého poznání a dbá, aby jeho výsledky byly prakticky využitelné ve prospěch společnosti a v souladu s posláním ústavu;
2. odpovídá za přesnost a objektivitu jím prováděného výzkumu a uvědomuje si meze použitých metod zkoumání;
3. odpovídá za reprodukovatelnost výsledků výzkumu a vývoje a za korektnost postupů jejich dalšího zpracování včetně přiměřeného způsobu archivace dat při respektování předpisů a dalších závazků pro archivaci dat;
4. odpovídá za účelné a efektivní využívání prostředků na výzkum, lidských zdrojů i materiálního vybavení;
5. zpřístupňuje výsledky své vědecké, výzkumné a vývojové činnosti za podmínek obvyklých pro daný obor a to primárně ve vědeckých a odborných časopisech a formou certifikovaných výstupů;
6. širokou veřejnost seznamuje s výsledky své vědecké, výzkumné a vývojové činnosti uvážlivě a zpravidla až po jejich zveřejnění v odborném tisku;
7. může být uveden jako autor nebo spoluautor publikace, pokud tvůrčím způsobem přispěje k jejímu vzniku, např. k návrhu studií a pokusů a jejich provedení, k analýze, interpretaci, teoretickému zpracování či modelování dat nebo k sepsání publikace, a pokud se spoluautorstvím souhlasí;
8. v publikaci uznává vědecký přínos svých předchůdců a kolegů ke zkoumanému problému, na který přímo navazuje a při citaci nálezů a poznatků jiných autorů uvádí zřetelný odkaz na příslušný zdroj;
9. cituje i podstatné práce, které nejsou v souladu s jeho vlastními výsledky a závěry;
10. objeví-li ve svých publikovaných údajích významnou chybu, podnikne odpovídající kroky, např. dá vytisknout errata nebo jinou opravu;
11. nepublikuje eticky pochybným způsobem včetně využívání eticky pochybných publikačních platforem.

III. Zásady práce v hodnotící a expertní činnosti

Zaměstnanec v oblasti výzkumu, vývoje a inovací:

1. provádí jemu zadanou posuzovatelskou nebo jinou hodnotící činnost osobně;
2. chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv; nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování odborného posudku a neposkytuje je třetí osobě;
3. neprodukuje záměrně hodnocení posuzované práce, aby dosáhl vlastních výhod či výhod pro třetí osobu;
4. odmítne vypracovat odborné stanovisko, jehož závěry by mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost předem jasně upozorní; vystříhá se i dalších vědomých střetů zájmu;

5. expertní stanoviska vyhotovuje zodpovědně a pouze z oblasti svého oboru a nepodléhá případným vnějším tlakům, které by mohly ovlivnit vyznění tohoto stanoviska;
6. při hodnotitelských a oponentních řízeních vychází z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje totéž od ostatních účastníků jednání.

IV. Zásady pro vztah k veřejnosti, zákazníkům, loajalita k ústavu

1. Zaměstnanec se nesmí vědomě zapojovat do lživého nebo klamavého podávání informací nebo vědomě uvádět lživá, zavádějící nebo klamavá vyjádření či tvrzení vztahující se k řešené problematice v ústavu nebo k profesionální kvalifikaci nebo schopnosti vlastní nebo ostatních zaměstnanců;
2. Zaměstnanec nesmí vydat falešná prohlášení nebo informace, o nichž ví, že jsou falešné nebo zavádějící, i kdyby k tomu dostal pokyn;
3. Zaměstnanci působící na veřejnosti jsou povinni uplatňovat svoji odbornost a vliv nestranně a nesmí se snažit užívat tohoto vlivu pro svůj osobní prospěch nebo pro zajištění výhod proti ústavu, např. v rámci volné soutěže o projekty;
4. Zaměstnanec nesmí přijmout jakoukoliv protiprávní platbu, úsluhu, neadekvátní pohoštění, cestování, dar, jiné zvýhodnění nebo jinou ocenitelnou hodnotu za účelem ovlivnění rozhodnutí učiněného jménem ústavu a narušit poctivý přístup;
5. Zaměstnanec nesmí nabídnout nebo zaplatit provizi (dary, platby aj.) osobě, která doporučuje ústav jako zákazníka;
6. Zaměstnanec nesmí užívat přímo nebo nepřímo důvěrné informace získané od zaměstnavatele nebo zákazníka jakýmkoliv způsobem, který by byl v rozporu nebo na újmu zájmům zaměstnavatele nebo jeho zákazníků, s výjimkou předchozího souhlasu zaměstnavatele nebo jeho zákazníků nebo tam, kde odhalení informací vyžaduje právní předpis;
7. Zaměstnanec zachází se svěřenými daty způsobem minimalizujícím možnost jejich zneužití;
8. Zaměstnanec nakládá s informačními systémy ústavu s vědomím povinnosti využívat jich výhradně ke zvýšení kvality činností, nikoliv k soukromému prospěchu vlastnímu či dalších osob;
9. Zaměstnanec nesmí používat zdroje zaměstnavatele (např. materiální nebo datové) k soukromému prospěchu;
10. Pokud zaměstnanec vstupuje do návrhu projektu výzkumu a vývoje předkládaného v rámci veřejné soutěže jako řešitel, další řešitel či člen řešitelského týmu jiné organizace, informuje o této skutečnosti předem zaměstnavatele prostřednictvím náměstka ředitele pro výzkum.
11. Zaměstnanec nezneužije výsad plynoucích mu ze zaměstnání v ústavu k prezentování svých osobních postojů. Zaměstnanec nepreferuje osobní či skupinové zájmy, které jsou v rozporu se záměry a zájmy ústavu, ani neuskutečňuje sliby a neprovádí úkony, které jsou v rozporu s jeho kompetencemi a profesním postavením v ústavu;
12. Zaměstnanec spolupracuje s Etickou komisí zaměstnavatele.

V. Zásady kolegiálního chování

1. Zaměstnanec se řídí zásadami kolegiálního chování ke spolupracovníkům a dalším zaměstnancům ústavu; respektuje jejich osobnost, právo na vyjádření nezávislého odborného názoru a právo svobodné volby vlastního přístupu k činnostem, za předpokladu, že tato volba je v souladu s normami obvyklými v daném oboru, vnitřními předpisy ústavu a s tímto kodexem;
2. Zaměstnanec odmítá nekolegiální projevy, projevy diskriminace, či projevy nátlaku založeného na funkčním postavení;
3. Zaměstnanec respektuje práci kolegů a ostatních zaměstnanců, nesmí vědomě přijmout uznání, které patří jinému;
4. Zaměstnanec v rámci své funkce dodržuje zásady rovných příležitostí žen a mužů a týmové práce, dělí se o výsledky výzkumu s ostatními členy řešitelského pracovního týmu;
5. Zaměstnanec na pozici vedoucího pracovního kolektivu:
 - a) vytváří podmínky pro předávání znalostí, dovedností a principů dobrého chování ve výzkumu dalším a především mladším kolegům;
 - b) vybírá si spolupracovníky ve výzkumu na základě objektivního hodnocení jejich intelektuálních, etických a osobnostních charakteristik
 - c) posuzuje své spolupracovníky na základě dosažených výsledků a chová se k nim spravedlivě; nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem a neklade na ně požadavky nepřiměřené jejich schopnostem;
 - d) podporuje badatelskou a publikační činnost kolegů, jejich mezinárodní kontakty a jejich další kvalifikační růst;
 - e) vyvozuje důsledky z případného neetického chování svých spolupracovníků

VI. Etická komise

1. K projednávání případů neetického nebo korupčního jednání zaměstnanců a dalších osob zřizuje ústav Etickou komisi, ve smyslu ustanovení platného vnitřního předpisu „Interní protikorupční program“.
2. Předsedu a členy etické komise jmenuje po projednání v radě instituce ředitel instituce.
3. Funkční období člena komise je pětileté s možností jeho prodloužení.
4. Etická komise se zabývá dodržováním etických zásad a pravidel upravených v tomto etickém kodexu a dalších vnitřních předpisech ústavu, a dále se zabývá konkrétními případy nesprávného chování a porušení etiky výzkumné práce a vzniku korupčního jednání zaměstnanců ústavu. Etická komise při své činnosti vychází ze zásady, že jakkoliv vysoká odbornost nemůže být důvodem pro výjimky z etických standardů a tohoto etického kodexu. Etická komise:
 - a) dbá na odbornost, dodržování osobní integrity zaměstnanců s ústavem, na vysokou úroveň v oblasti etiky výzkumu a profesionální chování;
 - b) aktivně působí ve výzkumné části ústavu, preventivně předchází vzniku konfliktu zájmů a zkoumá nepodjatost;
 - c) posuzuje možné konflikty zájmů a eliminuje je, zejména dbá o nesnižování objektivitu výzkumu případnými vazbami výzkumných pracovníků na sponzory, zákazníky, apod.;

- d) podporuje rovnoprávnou integraci mladých začínajících výzkumných pracovníků a pracovníků do výzkumných týmů, dohlíží na rovné příležitosti uchazečů o zaměstnání ve výzkumu;
 - e) netoleruje v rozhodovacích a hodnotících orgánech v působnosti zaměstnavatele osoby, které kryjí, přehlíží nebo umožňují neetické chování.
5. Etická komise spolu s ústavem dbá na důvěryhodnost a ochranu duševního vlastnictví, transparentně a bez konfliktů zájmů rozvíjí spolupráci se zákazníky, spolupracuje s veřejností a s orgány veřejné správy. Složení etické komise včetně kontaktů je uvedeno na webových stránkách instituce.

Tento etický kodex nabývá platnosti a účinnosti dnem 1. 1. 2021.

Ke dni 31. 12. 2020 se ruší Etický kodex výzkumu, č.j. 41/000168/VULHM/2019 , ze dne 23. 9. 2019.

doc. Ing. Vít Šrámek, Ph.D.

ředitel

Uloženo v osobním spisu zaměstnance VÚLHM Jíloviště - Strnady.

P O T V R Z E N Í

Potvrzuji svým podpisem, že jsem se seznámil s Etickým kodexem výzkumu č.j. 41/000004/VULHM/2021, ze dne 1. 1. 2021, a při vykonávání své profese jej budu dodržovat.

.....
zaměstnanec

Strnady,